

ALP 434

Kaina 30 ct.

KARYS

† LIETUVOS KARIŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS †

Kaina: metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50 ct. Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt. Atskiro nr. kaina 30 ct. visiems. Skelbimai: petito eilutė 40 ct.; prieš tekstą dvigubai. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė.

40 (488) nr.

1928 m. rugsėjo m. 28 — spalio m. 3 d.

X metai.

Rugsėjo m. 30 d. 2 ulonų pulkas gauna vėliavą — standartą ir iškilmingai švenčia savo nepaprastą šventę. Be to, lieka pavadintas „2-ju ulonų D. L. K. Birutės pulku“.

SVEIKI, ULONAI!

Ulonų pulko šventei.

Visuose kultūringuose kraštuose yra priimta, kad kiekvienos tautos kariuomenės dalyse būna savo tradicinės minėtinos dienos, kurios vienur daugiau, o kitur mažiau iškilmingai apvaikščiojamos. Tai šiandieną ir mes, ulonai, iškilmingai sutikdami tą savo dar pirmą pulko šventę prisiminkime tai, kad dar ne taip jau senai dauguma iš mūsų, būdami suvaržyti vieni rusų, o kiti vokiečių jungų, vargiai, kad tuomet svajojome ar tikėjome, kad ateis kada nors dėl mūsų toksai brangus, laimingas ir malonus laikas, kurs atneš mums ir mūsų vaikams laisvę ir nepriklausomybę. Ir kad mes, likę laisvi ir nepriklausomi, turėsime jau tikrą savo lietuvišką, gražią, drausmingą ir narsią kariuomenę, su jos gražiomis ir geromis tradicijomis ir lietuviškais papročiais, kuri kaip jau žinome, ne kartą parodė ir gal dar turės laimės parodyti visam pasauliui, kad ji moka mylėti ir ginti savo brangią Tėvynę, o reikalu esant dėl jos karžygiškai padėti galvą, narsiai ir atkakliai kovodama ir nugalėdama daug didesnius, stipresnius, geriau ginkluotus ir šarvuotus priešus. Todėl šiandieną mes, ulonai, švendami tą savo pulko šventę, turime džiaugtis, kad ir mūsų jaunas ir gražus, kaip pavasario gėlė, ulonų pulkas yra gimęs ir augęs iš eilių tos pačios garbingos, narsios ir drausmingos kariuomenės, su kuria, atėjus laikui, ir mes, išgirdę Tėvynės šauksmą, tuojaus viską palikę drąsiai ir su pasiryžimu eisime pildyti įsakymus mūsų visų mylimo ir aukštai gerbiamo Tautos Vado. Tai

tada jau ir mes turėsime progą parodyti kaip galime ir mokame gražiai ir garbingai dėl Tėvynės mirti, ar priešą nugalėti.

Už tat šiandieną mes, ulonai, priimdami iš rankų mūsų mylimo ir aukštai gerbiamo Tautos Vado vėliavą — standartą visi kaip vienas duodame savo tikrą karišką žodį, kad visa tai, kas bus iš mūsų reikalaujama, pildysim su gryna Tėvynės meile ir pasiaukavimu dėl jos, vengdami įvairių bereikalingų politišku partijų ir organizacijų, tvirtai ir gerai atsimindami karišką garbę ir duotą priesaiką.

O reikalui esant, gerbdami vardą savo pulko šefo ir prisidengdami pulko vėliava — standartu, pasistengsime kautis su visais Tėvynės priešais iki paskutinio kraujo lašo. Tuomet galėsime drąsiai pasakyti visiems, kad mes, ulonai, puldami priešą žaibo ir perkūno greitumu įjosime į savo seną sostinę Vilnių. Bet kol kas šiandieną susirinę tikros tarnybos ir atsargos ulonai sušukime mūsų visų mylimam ir aukštai gerbiamam Tautos Vadui, visai vyriausybei ir karo vadovybei taip nuoširdžiai, stipriai ir garsiai „valio“, kaip kadaise toks pat valio skambėjo Žalgirio kautynių metu Didžiojo Vytauto laikuose. Tuo būdu ulonai, lai ir dabar visur ir visuomet taip skamba tas mūsų garsus, stiprus ir nuoširdus valio. **Senas ulonas Kazys Polleika.**

Gerbiamųjų savo bendradarbių ir kitų interesantų prašome įvairiais reikalais kreiptis į redakciją kasdien (išskyrus šventadienius) tik 10 — 12 val.

Mūsų manevrai.

Per savo karo tarnybą kareivis nuolat, sistemingai ir nuosekliai mokomas įvairių kariavimo veiksmy per kariuomenės dalies užsiėmimus. Kiekviena ginklų rūšis (pėstininkai, artilerija, kavalerija, aviacija, inžinerija ir k.) atskirai mokoma savo specialios tarnybos. Tačiau karo metu tos visos ginklų rūšys juk veiks ne skyriumi, bet bendrai sieks bendro tikslo kautynėse. Čia jų veikimas turės būti suderintas. Todėl jos dar taikos metu turi būti pratinamos bendradarbiauti ir, savarankiškai veikiant per kautynes, siekti bendro tikslo. Tuo tikslu daromi manevrai, tai yra — kariuomenės praktiškai užsiėmimai, kautynių pratimai taikos metu.

Per manevrus kaip tik ir pasireiškia įvairių ginklų rūšių bendradarbiavimas.

Kadangi manevruose dalyvauja kariuomenės gausingos dalys, kurioms per karą teks veikti daugiausia laukuose ir miškuose, tai manevrai kaip tik tai ten ir daromi. Šiuo atžvilgiu negalima tenkintis vien kareivinėmis, kariuomenės mokymo aikštėmis ir šaudyklomis. Todėl manevrai daromi kas kart įvairiose vietose bei aplinkybėse, nes tik tokios sąlygos yra artimesnės karo sąlygoms.

Manevrai visur paprastai daromi tik rudenį. Tokis metų laikas tyčia parinktas tuo tikslu, kad dėl kariuomenės veiksmų lauke nesusidarytu nuostolių ūkininkams; pastarųjų gėrybės rudenį jau būna suvežtos iš lauko.

Mūsų spauda nesenai buvo patiekusi žinių apie daromus kariuomenės manevrus Vokietijoje, Sov. Rusijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Prancūzijoje ir k. Tadgi ir mūsų karinės rudens manevrai nieko nenustebins.

Mūsų kariuomenės manevru tikslas buvo:

1) įtraukti kariuomenės dalis į darbą lauko aplinkybėse, pasireiškiant visų ginklų rūšių bendradarbiavimui;

2) duoti progos divizijų ir pulkų štabams išplėsti kolektyvų štabo veikimą.

Tam tikslui pasiekti buvo skiriama eilė manevrinių veiksmų. Kariuomenės dalys veikė prieš vaizduojamą priešą.

Manevrai prasidėjo rugsėjo 12 dieną ir pasibaigė rugsėjo 21 dieną. (Be to, šį rudenį bus surengti dar ir kitų mūsų kariuomenės dalių manevrai).

Manevrams vadovavo gen. štabo pulk. Kubiliūnas.

Manevrai buvo daromi Kėdainių apskrity. Buvo parinktos tokios vietos, kur dar nebuvo daromi mūsų karinės manevrai. Dėl to vietos gyventojai turėjo gražios progos matyti mūsų ginkluotąsias jėgas ir gėrėjosi jomis ir jų parengimu Lietuvos Nepriklausomybės reikalui.

Manevrus sekė krašto apsaugos ministeris generolas lt. Daukantas ir Vyriausiojo Štabo viršininkas gen. št. pulk. Plechavičius.

Kariuomenės dalių darbams sekti ir jų veiksmams derinti manevru vadovybė buvo paskyrusi įvairios paskirties tarpininkus.

Be to, retkarčiais iš anksto nustatyta tvarka buvo nagrinėjami manevrinių dalių veiksmai ir štabų darbas.

Oras pasitaikė kaip tik labai blogas (smarkus lietus). Nors tas labai kliudė, betgi susisiekimo priemonės ir aviacija buvo gerai naudojama.

Veikė ir padedamosios divizijų tarnybos: tiekimas (maisto, pašaro, pėstininkų ir artilerijos šaudamųjų ginklų, aprangos, inžinerijos turto, ryšiams sudaryti techniškų priemonių ir k.) ir evakuacija (žmonių, arklių).

Intendantūra, be tiesioginio savo uždavinio, turėjo uždavinį teoriškai išspręsti klausimus dėl vietinių išteklių sunaudojimo.

Nežiūrint blogo oro ir dėl to pablogėjusių kelių, maisto bei pašaro tiekimas buvo gerai sutvarkytas — sandėliai buvo laiku papildomi.

Atlikus manevrinius veiksmus, manevru vadovybė surengė atliktų manevru fazių apžvalgą ir nagrinėjimą. Nagrinėjimui buvo surinkti visi atskirų dalių vadai, batalionų, baterijų ir eskadrilių vadai. Nagrinėjimams vadovavo manevru vadovas gen. štabo pulk. Kubiliūnas.

Buvo apibūdinti ir išnagrinėti atlikti veiksmai bei darbai. Savo pastabas padarė atskirų ginklų rūšių tarpininkai. Manevru vadovas išnagrinėjo visas teigiamas ir neigiamas manevru veiksmų puses, dalių vadų darbą ir svarbesnių veiksmų tikslingumą.

Po nagrinėjimų Vyr. Štabo viršininkas gen. št. pulk. Plechavičius nurodė, jog per visus manevrus buvo tiek viršininkų, tiek kareivių pareikštas susidomėjimas manevrais ir atsidavimas savo pareigoms, ir kartu perdavė aukščiausio ginkluotų Lietuvos jėgų viršininko Respublikos Prezidento ir krašto apsaugos ministerio padėką manevru vadovui gen. št. pulk. Kubiliūnui ir dalyviams už darbštumą bei patvarą.

Rugsėjo 21 d. visos manevruose dalyvavusios dalys pražygiavo pro Vyr. Štabo viršininką gen. št. pulk. Plechavičių, kuris išreiškė joms padėką už stropią tarnybą ir darbštumą. Po to, kar. dalys grįžo į savo nuolatinės stovėjimo vietas.

Manevru metu kareivių maisto davynys buvo kiek pagerintas. Kariuomenės dalys pačios pirkosi vietoje iš ūkininkų daržovių, bulvių ir k. Mėsa buvo tiekama visada šviežia: kiekviena kar. dalis turėjo savo raguočius, kurie buvo vietoje piaunami.

Reikia pažymėti, kad mūsų kareivio maisto davynys kalorijų kiekio atžvilgiu yra vienas iš maistingiausių viso pasaulio kariuomenių maisto davynių. Dėl to ir dėl savo įgimtų fizinių savybių mūsų kareiviai yra labai patvarūs, stiprūs, užgrūdinti, tuo būdu lengvai pakelia žygį bei lauko tarnybos sunkumus. Kad mūsų kareiviai yra sveiki, stiprūs ir užgrūdyto kūno, galima spręsti jau ir iš to, kad per visą manevru laiką ir dargi esant labai blogam orui iš viso susirgo tik tai keletas kareivių. Nel smarkiausias lietus, nei intensyvus darbas lauke nesumažindavo mūsų kareivių energijos, geros nuotaikos ir jų visiško atsidavimo karo tarnybai. Tas duoda progos mūsų tautai didžiulis tokiu savo gyvenimu, kurio karšta Tėvynės meilė ir pasiaukojimas tautos gerovei jau ne kartą pasireiškė.

Įdomesni manevru momentai buvo prityrusio aviacijos fotografo fotografuojami ir filmuojami. Tuo būdu visuomenė ir minimuose manevruose nedalyvavusios dalys turės progos pamatyti šių metų manevrus.

Ūkininkai, vietos gyventojai, reiškė savo pasitenkinimą, mafydami pirmą kartą savo apylinkėse tautišką mūsų kariuomenę. Vietos gyventojai su džiaugsmu sekė žygiuojančią visų modernių ginklų rūšių kariuomenę, tvarkingą, drausmingą, gerai apginkluotą. Jie savo akimis matė, kad karo tarny-

ba atliekantieji jų vaikai bei giminaičiai yra gerai kariškai parengti, įvairių karo dalykų išmokyti, gražiai išauklėti, mandagūs su civiliais, drausmingi, tvarkingi, apskrūs, sumanūs bet kuriame darbe, gerai aprenkti, maistingu geru valgiu maitinami. Matė didelį ir nuolatinį viršininkų rūpestingumą, tvarkant maisto bei pašaro tiekimą, gydytojams teikiant greitą pagalbą reikalui esant ir evakuojant ligonius ir t. t. Pulkų gydytojai ne kartą (nemokamai) suteikė medicinos pagalbą ir kaimiečiams.

Ūkininkai matė mūsų kariuomenę esant aprūpintą įvairiausiomis techniškomis priemonėmis ir savo vaikus, brolius jas valdant. Matė puikiai valdomus lėktuvus, patrankas, kulkosvaidžius, lauko radiostotis, sanitarinius ir kitokius automobilius, motociklus, dviračius, lauko telefonus, optiškos signalizacijos prietaisus ir t. t. Tačiau šiuose manevruose dar ne visos karo priemonės buvo pavartotos — jos bus pavartotos tikrai karo metu.

Ūkininkai ypač buvo sužavėti mūsų lakūnais, kurie greit ir sėkmingai išžvalgydavo priešų laikomą sritį, jo kariuomenės susstatymą bei judesius, greit parinkdavo lauke vietą nutūpti ir laimingai nutūpdavo visai mažose aikštelėse ir kai kada net parodėdavo ore „štukas“ (kilpas ir k.). Drasūs ir mitrūs mūsų lakūnai padarė vietos gyventojams nepaprastą įspūdį.

Kaimiečiai pareikšdavo pasigailėjimo dėl blogo oro, matydami linksmi per purvyną žygiuojančius pėstininkus. Bet pastarieji, nepraradę geros nuotaikos, šypsodamiesi atsakydavo „nieko, taip smagiai — geroji intendantūra gerus batus gamina“ arba „tiek to, gali būti dar blogiau“. Štai, kokia dvasia vyrauja mūsų pėstininkuose! Argi nevykusiai kompoz. S. Šimkus atvaizdavo juos savo dainoje „Lietuvos kareivėliai“?

Ūkininkai ne viename kaime pastebėjo mūsų kariams: „O, kad taip bežygiuodami ir į mūsų Vilnių nueitumėt — tai neatsidžiaugtumėt tos didžios šventės susilaukę!“ Matyti, kad ir mūsų kaime yra gva viltis ir pasiryžimas atėauti Vilnių. Tokis reiškinys, be abejo, pagreitins mūsų sostinės atgavimą, nes tai yra visos mūsų tautos bendras ir vieningas siekimas. Ta dvasia mūsų krašte ne mažėja (kaip to lenkai pageidauja), bet nuolat stiprėja ir plečiasi.

Ne tik turtingieji, bet ir mažažemiai ūkininkai mielai, kuo galėdami, pavaišindavo tiek karūninkus, tiek kareivius.

Ūkininkai buvo patenkinti ir tuo, kad kariuomenės dalys pirko iš jų daržovių, bulvių, raguočių ir k.

Vadovybės buvo uždrausta darvoti nuostolių ūkininkams, be reikalo mindžioti dar nemupiautas avižas, miežius ir k. Tas iš dalies kiek suvaržė kal kuriuos manevrų veiksmus. Karinės vadovybė buvo iš anksto paskyrusi tam tikrą komisiją kariuomenės padarytiems nuostoliams surašyti ir įvertinti. Ši komisija vietoje apžiūrėdavo padarytus nuostolius pagal ūkininkų nusiskundimus. Nuostoliai bus valdžios atlyginti pagal surašytus aktus.

Tuo būdu, dėl to visa mūsų ūkininkai turėję progos matyti manevrus, džiaugiasi ir didžiuojasi glauknotąją tautos jėga, jos tinkamu parengimu šių laikų karui, jos drausmingumu, judrumu ir kariuomenės vadovybės rūpestingumu, neleidžiant skriausti ūkininkų. Vietos gyventojai patyrė, kokios aukštos moralės yra mūsų kariai. Jie visai kitaip žiūrėjo į rusų ir okupantų karius.

Iš buvusios vilkų medžioklės, kurioj dalyvavo ir karių. Aviacijos virš. Stasys Černiauskas su savo sūnumi prie nušauto vilko (žiūr. „Kariuomenės gyvenimas“).

Tokie mūsų kariuomenės ir visuomenės tarpusavio santykiai tikrai yra nuoširdūs, gražūs. Galime tuo džiaugtis ir didžiuotis, kitoms tautoms pavydint mums tokio reiškinio.

Manevru duomenys. Šie rudens manevrai praktiškai parodė, jog mūsų kariuomenė yra tinkamai paruošta šių laikų karui, turi gerą vidaus organizaciją ir yra gerai paruošta vykdyti taktiškus uždavinius lauke kautynių sąlygose. Su tokia kariuomene bet kokis priešas nebaisus, nes ji galės atremti modernią priešų kariuomenę ir kovoti su ja.

Ryšių tinklai buvo tinkamai organizuoti ir parodė tinkama ryšininkų parengimą jų tarnybai ir jų viršininkų sumanuma. Nagrinėjant manevrus, buvo prieita išvados, kad ryšiai buvo visai artimi idealui.

Taip pat ir visos žvalgybos priemonės buvo tinkamai sunaudotos.

Mūsų lakūnai tikrai parodė savo drasumą ir prityrimą, greitai ir sėkmingai žvalgydami priešų judesius, jo jėgas ir mėtydami iš lėktuvų vaizduojamas „bombas“ ir pranešimus.

Tenka pažymėti, jog vadovavimas techniškai gerai aprūpintai kariuomenei reikalauja iš viršininkų gero kariško parengimo ir greito orientavimosi aplinkybėse, kad sugebėtų tinkamai panaudoti visas turimas kariavimo priemones, ypač judriame manevriname kare.

Šie manevrai kaip tik parodė, jog dalių vadai ir žemesni viršininkai gerai moka sunaudoti turimas kariavimo priemones ir greit orientuojasi dažnai kintančiose aplinkybėse. Be to, kaip aukštesni, taip ir žemesni viršininkai reiškė iniciatyvą (sumanumą),

kuri karo metu, o ypač mūsų sąlygose yra labai reikalinga ir reikšminga.

Praktiškas darbas, kuriame dalyvauja tiek aukščiausias viršininkas, tiek eilinis kareivis, pačiame kautynių lauke įtraukia visus į bendrą sutartinį darbą.

Visi manevrų veiksmai sunkiose lauko aplinkybėse, sugebant viską valdyti bei tvarkyti įsakymais ir nurodymais, duoda pagrindo tikėti, jog ir karui ištikus taip pat bus įvykdyta kariuomenės vadovybės valia. Ta valia bus įvykdyta tuo atveju, kai kariuomenė dar taikos metu bus išauklėta tokioje dvasioje, kad nė vienos valandos neliktu lauke be darbo ir kad būtų stengiamasi savo iniciatyva vykdyti savo uždavinius, derinant savo veiksmus su greitimu daliu veiksmis.

Tai visa laidvos kariuomenės daliu bei gioklu rūšiu bendradarbiavima ir tik tuo atveju bus galima pasiekti bendrą tikslą.

Aukštesnieji mūsų kariuomenės viršininkai ir dauguma žemesniųjų viršininkų yra didžiojo karo bei Lietuvos Nepriklausomybės karo dalyviai. Daugelis jų, be to, yra baigę užsieniuose karo akademią arba kitas specialias kariškas mokyklas, nemint kad beveik visi karininkai (pradedant kuopu vadais) yra baigę mūsų aukštuosius karininkų kursus. Nieko panašaus nebuvo per mūsų nepriklausomybės karą, kuris vis tik buvo laimėtas, nors dar

ir nebaigtas. Dabar gi turime moderniškai ginkluotą, gerai parengtą kariuomenę ir prityrusių aukštai specializuotu vadų. Be to, daromi manevrai plečia jų prityrimą. Tadgi ateities karą, be abejo, laimėsime.

Baigdamas norėčiau pažymėti vieną labai reikšmingą faktą.

Vienas iš mūsų kavalerijos pulkų vaizdavo priešą — lenkus. Šio pulko štabas apsistojo pas ūkininką K. Pastarasis yra atsargos karininkas Vyties kryžiaus kavaliereus, ir vietinio šaulių būrio vadas. Jo būta labai sumanaus. Sužinojęs, jog minėtas pulkas manevruose vaizduoja lenkus ir, tuo būdu veikia prieš lietuvius, jis pradėjo veikti. Ir štai, rytmetį atvyksta su keliais savo darbininkais (pasirodo šauliais) pas pulko vadą ir pareiškė: „pone pulkininke, kadangi tamsta su savo p.p. karininkais esate „lenkai“, tad šia naktį likote paimti į nelaisvę; štai mano partizanai“. O atvykęs pas kapitoną L., kuris reiškė ypatingą veiklumą, pranešė jam, kad jis praėjusią naktį buvo jo partizanų pasmaugtas... Po to pakvietė visus pusryčių.

Tas faktas vaizdžiai parodo mūsų šaulių sumanumą ir kaip priešas būtų sutiktas mūsų krašte. Lietuvių tautos sūnūs brangina savo laisvę ir reikalui esant mokės garbingai ją apginti!

Tą manevrai liudija ir tuo visas kraštas tiki.

P. J.

Lietuvos Lenkijos byla Tautų Sąjungoj.

Rugpiūčio mėn. pabaigoje ir šio mėn. pradžioje Ženevoje įvyko Tautų Sąjungos tarybos 51 sesija ir T. S. plenumo IX suvažiavimas. Lietuvių visuomenės susidomėjimas T. Sąjunga ypač pakilo pastarųjų metų bėgyje, kai ten atsidūrė Lietuvos byla su lenkais, kurią ir mes kariai labai gyvai atjaučiame.

Jau prieš Tautų Sąjungos posėdžius, kaip viena, taip ir kita pusė stropiai ruošėsi. Ypač smarkavo lenkai. Čia jų kariuomenės manevrai prie Lietuvos demarkacijos linijos pagąsdinti Lietuvai ir padaryti ją labiau sukalbama, čia vėl milžiniška agitacija savo ir paprastoj užsienio spaudoj prieš Lietuvą, kuriai stengtasi suversti kaltę už derybų nesėkmingumą ir sudaryti apie ją nepalankų kitų valstybių nusistatymą. Lenkai, kuriems prieš pereitas Tautų Sąjungos tarybos sesijas buvo pavykę tiek sukiršinti kai kurias valstybes prieš Lietuvą, šiame T. Sąjungos susirinkime tikėjosi labai daug atsieksią. Jie laukė, kad Lietuva bus apkaltinta už derybų vilkinimą ir bus nustatytas terminas, iki kurio turi su Lenkija susiderėti, t. y. sutikti su jų reikalavimais. Lietuvos vyriausybė žinodama, kad dar neišmušė Vilniaus vadavimo valanda, daug šalčiau žiūrėjo į Tautų Sąjungos susirinkimą.

Tokiose aplinkybėse išvyko mūsų delegacija į Tautų Sąjungos posėdžius. Delegacijai vadovavo ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris prof. Voldemaras, nariai — Lietuvos pasiuntinys Vokietijoje p. Sidzikauskas ir Užsienių Reikalų M-jos departamento direktorius p. Zaunius. Lenkų delegacija išvyko į Ženovą labai didelėj sudėty, bė užsienių reikalų ministerio Zaleskio, su juo išvažiavo dar 20 asmenų. Toks delegacijos didumas daug kam metėsi į akis.

Ženevoj pasirodė, kad nežiūrint laukimo, Lietuvių-Lenkų byla Tautų Sąjungoj nustojo savo aštrumo. Didžiausį susidomėjimą dabar kelia vokiečių reikalavimai nuimti okupaciją Reino srity.

Lietuvių lenkų byla Tautų Sąjungos taryboj buvo svarstoma rugsėjo mėn. 6 dieną. T. S. referentas Olandijos delegatas von Blokland savo raporte pareiškė, kad lietuvių-lenkų byloje pasiekta menkų vaisių. Po referento kalbėdamas Zaleskis aiškino, kad menki derybų rezultatai esą dėl Lietuvos kaltės. Vėliau kalbėjo mūsų ministeris pirmininkas prof. Voldemaras ir nušvietęs konflikto su lenkais atsiradimą ir jo dabartinę padėtį ne tik atrėmė lenkų kaltinimus dėl derybų trukdymo, bet dar labiau juos pačius apkaltino. Prof. Voldemaras nurodė, kad lenkai, nežiūrint didelio jų šauksmo, patys nevykdo Tautų Sąjungos rezoliucijos iš praeitų metų gruodžio mėn. 10 d. Dar iki šiol 45 lietuvių mokyklos Vilniaus krašte tebėra uždarytos, lietuviai veikėjai persekiojami, Plečkaičio bandos dar tebeveikia, o jų organizatorius Holówko, sėdėdamas greta Zaleskio, net dalyvauja garbingam T. Sąjungos susirinkime.

Be to, mūsų užsienių reikalų ministeris paruošė Tautų Sąjungos nariams, o ypač lenkams ir prancūzams, netikėtą siurprizą. Tai žymiausių Prancūzijos tarptautinės teisės žinovų, profesorių de Lapradelle Luis, de Fur ir Mandelštamo konsultacijos išvados, kuriomis pripažįstama, kad Ambasadorių Konferencijos 1923 m. kovo mėn. 15 d. sprendimas dėl Vilniaus palikimo Lenkijai, nei teisės, nei teisingumo atžvilgiais nėra pagrįstas ir Lietuvai nėra privalomas. Ir garsių prancūzų mokslininkų minėta nuomonė, atspausdinta prancūzų kalba tam tikroly knygutėj. Svarbesnes jos mintis prof. Voldemaras pacitavo Tautų Sąjungos Tarybos nariams.

Šis teisinės lietuvių padėties Vilniaus klausime naujas nušvietimas, o tuo pačiu ir sustiprinimas, labai nepatiko lenkams. Zaleskis, būdamas menkas oratorius, kuris gali kalbėti tik iš jo didelio „štabo“ sustatyto rašto, nemėgino, kaip nors atsiremti prieš šią garsių teisininkų beališką nuomonę. O lenkų spauda tą jiems nemalonų faktą arba nutyli, arba vaikiškais argumentais stengiasi „išaiškinti“ kitaip. O žinomas pletkų laikraštis „Nowy Dziennik Kresowy“ rašo, kad garsieji profesoriai esą papirkti, o Mandelštamą net esą slaptas Lietuvos agentas.

Po Lietuvos — lenkų bylos svarstymo, Tautų Sąjunga matomai vis labiau suprasedama Lietuvos reikalavimų teisėtumą, nutarė kol kas nuo griežtu patarimų susilaikyti, palikdama dar tartis betarpiškai šalims.

Išstojus Olandijai iš Tautų Sąjungos tarybos, lietuvių — lenkų byloje paskirtas naujas referentas Ispanijos atstovas Quinones de Leon. Lietuvių — lenkų derybos bus tęsiamos š. m. lapkričio mėn. 3 dieną Karaliaučiuje.

Tautų Sąjungos nutarimai lietuvių — lenkų byloje labai nepatiko lenkams, nes jie tikėjosi rasią Tautų Sąjungoj pritarimą jų grobuoniškiems tikslams. Lenkų spauda ėmė kritikuoti Tautų Sąjungos nutarimus ir net pačią sąjungą. Vilniaus dvarininkų laikraštis pastatęs klausimą, kodėl T. Sąjunga esanti tokia beieigė, kad negali suvaldyti Lietuvos (aiškiau sakant, atiduoti ją lenkams) ir pats laikraštis į tą klausimą atsako, kad, girdi, jokios Tautų Sąjungos tikrumoje nėra, o esą tik anglų — prancūzų — vokiečių susitarimo pseudonimas (slapivardė).

Į tai lenkams galima atsakyti, kad Tautų Sąjunga yra, bet nevisuomet taip daro, kaip jiems norisi.

Čia lenkus visiškai galima sulygtinti su žemių kraštų gyventojais eskimosais, kurie, atsitikus blogiems metams, išplaka ir išniekina savo dievų stabus, o geraisiais metais neša jiems aukas ir tepa jų lūpas ir pilvus taukais. Lenkų politikai, matomai, dar ne taip toli nužengė nuo eskimosų, kad tebevartoja jų papročius.

Viltis.

Auto kuopos metinė šventė.

(1928 m. rugsėjo 5 d.)

Šįmet Auto kuopa švenčia pirmą kartą savo gyvenime Auto dalies tradicinę šventę.

Šventės iškilmės seka šia tvarka: 1. Pamaldos 10 val. 2. Paradas 11 val. 3. Kareivių pietūs 12 val. 4. Sportas 14 val.

Šventė prasidėjo pamaldomis Auto kuopos rajone po atviru dangumi, aikštėje prie karininkų ramovės. Pamaldas atlaikė 2 p. p. kapelionas kun. Kryžanauskas (pavadojantis technikos štabo kapelioną), ir pasakė šventės dienai pritaikintą pamokslą. Į pamaldas, be visos kuopos sąstato, apsilankė ir aukštieji viršininkai — krašto apsaugos ministeris gen. leit. Daukantas su savo adjutantu kpt. Virbicku, technikos viršininkas pulk. inž. Dirmontas, technikos štabo viršininkas maj. Barzda — Brazdauskas ir kitų kariuomenės dalių viršininkai — svečiai.

Po pamaldų sekė paradas. Paradas buvo atliekamas Auto kuopos aikštėje. Čia be aukščiau minėtų viršininkų atvyko gen. št. pulk. Kubiliūnas (pavadojantis Vyr. Štabo viršininką) ir Susisiekimo Skyriaus viršininkas pulk. Jakutis.

12 val. Auto kuopos kareivių valgykloje iškilmingi pietūs. Per pietus kr. aps. ministeris pasakė trumpą kalbą.

14 val. kuopos aikštėje sportas. Iki žmonės po pietų pasiruošė sportui, svečiai — viršininkai lankė auto rajoną — kareivių klubą, karininkų ramovę.

Prasideda sportas — lengvoji atletika. Sporto, rungtynes seka visi svečiai. Laimėjusiems rungtynėse pirmąsias vietas gen. št. pulk. Kubiliūnas išdalina dovanas: už 100 m. bėgimą (per 13,1 sek.) j. p. Krupovesui med. portsigarą, už 200 m. bėgimą (per 30,4 sek.) eil. Neimoniui alpo portsigarą, už 400 m. bėgimą (per 69 sek.) (Kam? Red.) kiš. laikrodį, už ieties mėtymą (36,80 m.) eil. Švarpliui statuetę „Arkliai“, už rutulio stūmimą (9 m.) eil. Paškevičiui portsigarą, už disko mėtymą (30,40 m.) j. k. Gystui statuetę „Disko mėtikas“, už granatos mėtymą (52,70 m.) eil. Stakelai — laikrodį, už šokimą į toll

išsibėgėjus (5,05 m.) eil. Kelerui skustuva, už trišoki (9,25 m.) eil. Cimermanui, už šokimą į aukštį išsibėgėjus (1,47 m.) eil. Žadeikiui — Vilniaus albumą, už šokimą su kartimi (2,56 m.) j. p. Stupurui — karininkų dovana ir už estafetės (4×100 ir olimpinė 1600 m) — pinigines dovanas.

Išdalines laimėtojų dovanas — prizus gen. št. pulk. Kubiliūnas palinki auto kuopai laimingos kloties ilgiems metams. Už tai automobilistai atsako — „Tėvynės labui“. Šventės proga kreipiasi į specialistus — šoferius ir technikos viršininkas ir dėkoja už padėtą triūsą ir pastangas suruošiant auto dalies šventę. Auto kuopos vadas maj. Aužbikavičius kviečia visus sušukti už vyriausybę ir atsilankiusius svečius triskart valio, valio, valio! Sakalų gimnastika pasibaigė oficiali šventės dalis.

Vakare kareivių klube ir karininkų ramovėj seka linksmoji šventės pusė.

19 val. gražiai atremontuotoi ir iluminuotoj kareivių valgykloje prasideda šokiai. Pertraukos metu padainuoja, dajuokauja. 21 val. karininkų ramovėj balius. Vakarienės metu pasako nemaža kalbų, ir iškelia tostus už Jo Ekscelenciją Valstybės Prezidenta — Tautos Vada, už ministeri pirmąsias prof. Voldemarą ir už štabo viršininką gen. št. pulk. Plechavičių ir už visus svečius čia susirinkusių.

Kalboje gen. št. pulk. Kubiliūnas prisiminė iš netolimos praeities, kieno buvus auto b-no vadas, pažymėdamas automobilistų darbštumą ir rūpestingumą. Po kalbų dar karta valio, ilgiausių metų ir linksmoji šventės dalis pasibaigė šokiais.

Abiejų (kareivių ir karininkų) šokių vakarėliams griežė 2 p. p. dūdų orkestras.

Baigiant reikia pastebėti, kad auto dalies šventė praėjo labai gražiai ir jaukiai. Be to, ir oras tą dieną pasitaikė gražus (kas šįmet reta būna). O vakare auto rajonas elektros šviesos iliustruotas atrodė lyg pasakinga pilis.

J. P.

Lietuvos gyvenimas

Paminklai. Telsiuose pradėta statyti Laisvės paminklas. Taip pat Jonišky (Šiaulių apskr.) statomas Lietuvos nepriklausomybės 10-mečiui atminti. Rugsėjo m. 16 d. Tveruose (Telsių apskr.) iškilmingai pasventintas Nepriklausomybės paminklas.

Naujas operos režisiorius O. K. Pavlovskis jau atvyko į Kauną ir pradėjo savo darbą. Pavlovskis yra buvęs Maskvos didžiojo teatro artistu ir pastaruosius 7 metus Bielgrado (Jugoslavijoje) liaudies teatro „Pozo Pušča“ vyr. režisiorium. Taip pat jis yra laikomas Bielgrado operos steigėju.

Pateko po traukiniu. Rugsėjo 12 d. apie 1 km. nuo Šiaulių (Radviliškio link) po traukinio pateko 39 m. amžiaus Ignas Stakauskas. Traukinys jam nupiovė galvą.

Griekas neplaktas neišliks. Nesenai buvo susektos didelės suktybės Kaune, Lietuvos Banke. Panašią suktybę du aferistai norėjo iškirsti ir Kelmėj. Vainauskas, susikalbėjęs su kažkokia Lukoševičiaite, jau buvo išgavę iš banko 2000 lt., bet nabagams nepasisėkė. Greit suktybė paaiškėjo ir abu aferistai pateko „už grotų.“

Plėčkaitininkams nepasisėkė. Rugsėjo m. 16 d. būrys plėčkaitininkų, iš Radviliškio pasiėmė automobilių, vyko į Šiaulius ir Joniškį, kur norėjo apiplėšti bankus ir su grobiu pasprukti į Latvijos pusę. Bet „karžygiams“ ataka nenusisekė. Kriminalė policija jų 13 dalyvių sučiupo ir patupdė iki teismui atvesti nuo plėčkaitiško karščio.

Dar apsilankys amerikiečiai. Spalių m. atvyks į Lietuvą nauja Amerikos lietuvių ekskurija, kuriai vadovaus vyriausias „Vienybės“ redaktorius ir senas lietuvių veikėjas Amerikoje p. J. O. Sirvydas.

Nebereikės laiptoti. Kauno miesto valdyba ruošiasi statyti elektros keliamąją mašiną, kuri žmonės keltų iš miesto į Žaliąjį ir į Vytauto kalną. Jau tariamasi tuo reikalu su šveicarų firmomis.

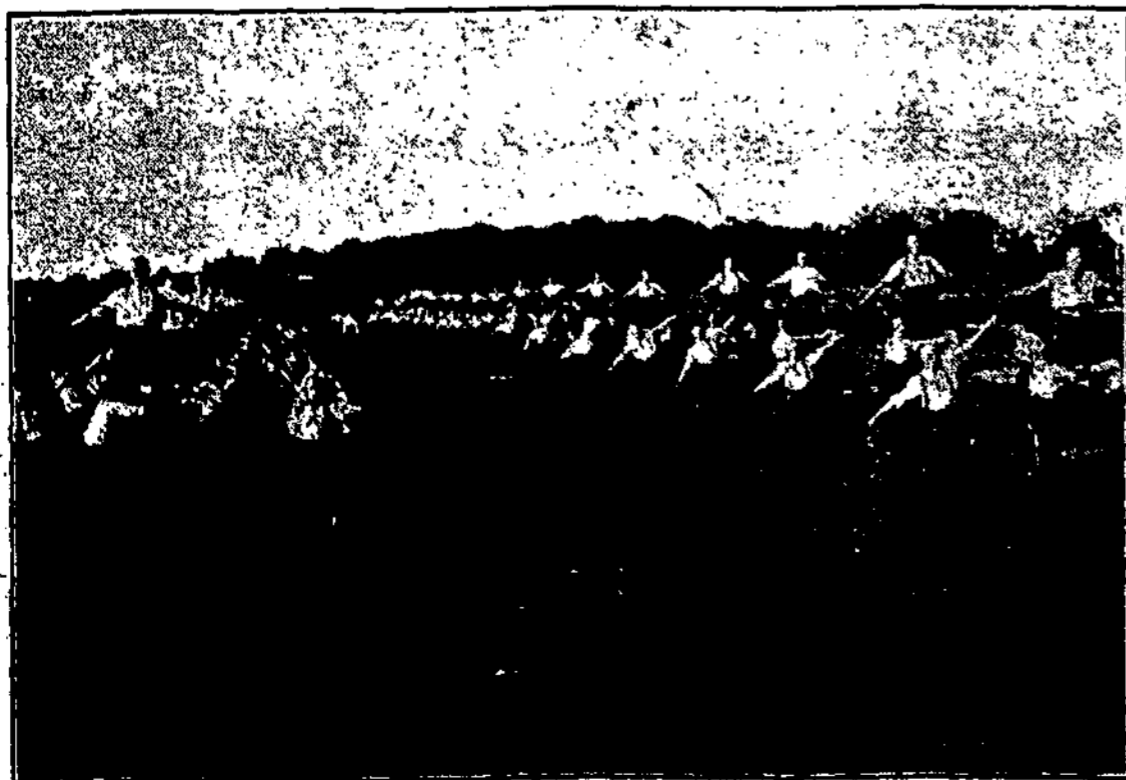
Tokius keltuvus įrengus, jau nebereiktų šimto arklių jėgą sukauptus krūtinei alsuojant puškėti stacionariomis gatvėmis į Žaliąjį kalną. Tokiais keltuvais pasidžiaugtų ir ne vienas mūsų gusarų su karo policijos, nes kartais ir jiems įkyri stacionarijos Žaliojo kalno gatvės.

Atsargiau linksmam ūpe esant. Rugsėjo 13 d., važiuojant traukiniu per Ž. Šančius, iškrito linksmam nu-siteikęs pil. J. Kutkevičius. Sužeistą nugabeno į ligoninę.

Reikia būti atsargiems, ypač linksmoj nuotaikoj esant.

Pagavo įvairiaspalvių „karvelių.“ Rugsėjo 4 d. Radvilišky pagavo komunistus Kuklį Politėjų Izraelį ir Fišeraitę Nechamą, o Panevėžy Starkaitę Henę. Pasirodo, dauguma palestiniškos kilmės.

Rugsėjo 9. — 10 d. Kaišiadorių rajone pagauti jau „šlachetni karveliai“. Suimti lenkų šnipai Ostraševskis, Vaitekevičienė, Kliukas, Danišauskas, Visockas, Rukšta ir Ignatavičius.

Mūsų karių piramydės.

Apdovanojo lietuvių sviestą. Šią vasarą Paryžiuje ir Liežė įvyko tarptautiška maisto produktų paroda, kurioje dalyvavo ir Lietuva. Lietuviškas sviestas gavo aukščiausią dovaną (Grand Prix) ir aukso medalius.

Rusų poetas Balmontas užsistoja Lietuvą. Iki šiol buvęs širdingas lenkų draugas žymus rusų poetas Balmontas savo atsisaukimuose (kai kuriuose rusų laikraščiuose ir „Lietuvos Aide“) į lenkus griežtai stėjo už lietuvių teises į Vilnių ir dar griežčiau pasmerkė Zeligovskio žygi. Lenkams toks poeto bešališkas balsas nepatiko ir kai kurie jų laikraščiai puolė šmeižti Balmontą. Balmontas, nenusigąsdamas tų puolimų, antrą kartą tuo reikalu pakėlė spaudoj balsą, užstodamas lietuvių reikalus Vilniaus klausime.

Lenkai nenori įsileisti Vilniaus krašte lietuvių moksleivių į savo mokyklas.

Lenkai visai stengiasi lietuvius išprovokuoti. Utenos apskr., III demarklinijos rajone, net buvo savo pusėj apie 20 mtr. pastatę naujų gairių, būk tai lietuviams ši padarę. Bet, nabagai, per skubumą pamiršo senąsias ištraukti. Nieko nepesė iš tos provokacijos.

Okupuotose srityse plėčkaitininkai renkami iš visų pakraščių. Pašaukta jų grupė apie 15 žmonių ir iš Vokietijos. Organizuojami plėčkaitininkai skirstomi į Švenčionis, Gardiną ir kitur. Tarp eilinių plėčkaitininkų sklaidžia jų vadai gaudus, kad neužilgo pulsia Lietuvą ir jiems padėsia nuversti Lietuvos valdžią Neprikl. Lietuvoje likę jų sėbrai.

Gražios kalakuto svajonės, bet, gaila, kad greit jis nuo jų padvesa.

Nekaltas kraujas nenuplaunamas. Kurtuvėnų apylinkėj (Šiaulių apskr.) Raudsparnių km. VI. Zdanys, apvykęs tarnaitę Marę Mastauskaitę ir nenorėdamas jos vesti bei atsilyginti už savo kaltes, išėjęs su ja į mišką pasivaikščioti, nužudė ją ir pakasė, kapą gražiai velėnomis apdengęs, kad nebūtų žymu, ir per jį užtvėrė tvorą. Bet nekaltas kraujas be atlyginimo nepasilieka. Policijasusekė tą žiaurų darbą ir kaltininką suėmė.

Šiandien, mūsų policijai uoliai einant savo pareigas, sunku pasislėpti įvairiems nusikaltėliams. Tuo būdu ir nusikaltimų skaičius žymiai mažėja.

Rugsėjo m. 16 d. Birstone ant Vytauto kalno rasta nužudyta St. Uskijaskienė. Nusikaltėliai ieškomi.

Skraidė rugpiūčio mėn. 27 d. mūsų pusėje lenkų lėktuvas ir mėtė lietuviškai rašytas „Gelbėjimo Komiteto“ proklamacijas, nukreiptas prieš vokiečius. Tokių proklamacijų rasta primėtyta ir Kaune. Jas leidžia plėčkaitininkai.

Pasienio policijos užpuldinėjimai nesiliauna. Šio mėn. iš 17 į 18 d., naktį apie 1 val., nežinomi asmens užpuolė mūsų pasienio apsaugos Vievio rajono IV sargybos būstą. Pro langą ir pro atviras duris buvo paleisti 2 pistoletų šūviai, iš kurių vienas sužeidė į kaklą būste buvusį pas. policininką Salemoną Igną.

Apžiūrėjus įvykio vietą rasti pėdsakai atėjusių iš lenkų pusės 5 asmenų, iš kurių du buvo basi. Į lenkų pusę susekti pėdsakai tik 3 asmenų. Prie sargybos būsto ir ant demarkacijos linijos rastos didelio kalibro 2 pistoleto tuteles.

Policininkas Salemonas išsiųstas į Karo Ligoninę.

Varo lenkus iš Lietuvos. Trakų apskrityje prie Leipūnų kaimo demarkacijos linijos pereinamame punkte lenkai buvo įkasę stulpus ir padarę vartus.

Šiomis dienomis nežinomi asmens tuos stulpus iškasė ir su visais vartais nunešė prie lenkų pasienio sargybos būsto. Čia tuos stulpus įkasė ir įstatė vartus ant jų užkabino rusų kalba parašytą raštelį: „Iki rugsėjo mėn. 15 dienos visiems išsikraustyti į Varšuvą.“

Po šio įvykio lenkai, tur būt, įtardami Leipūnų kaimo gyventojus, nebenori jų praleisti mūsų pusėn. Tuo tarpu mūsų pusės piliečiams jokių kliūčių nedaro.

A.†A. Eilinis Alfonsas Žvirblys.

Š. m. rugsėjo mėn. iš 19 į 20 d. naktį, jam būnant sveikatos pataisymui atostogose, namieje, kilo audra. Kadangi jo kambary buvo įvestas radio, tai jis, atsikėlęs, ėjo sujungti anteną su žeme. Bet lig tiktai palietė antenos įvadą, tuoj liko perkūno užmuštas.

Eilinis A. Žvirblys gimęs 1906 m., kilęs iš Vilkaviškio apskr., Bartinkų valsč., Sausininkų kaimo. Pastojo į kariuomenę 1927 m. lapkričio mėn. 4 d. ir jau baigė savo tarnybą kariuomenėj. Bet nelaiminga mirtis nedavė jam grįžti baigt savo tarnybą po sveik. pataisymo atostogų. Tebūnie, drauge, lengva tau Lietuvos žemele!

J. Ardzijauskas.

Vilniaus „kultūrinimas.“ Vilniuje, kuris prie okupantų viešpatavimo labai nuskurdo, yra privisę labai daug elgetų. Prieš „Šiaurės mūgės“ atidarymą, kad ne taip kristų į akis Vilniaus ubagiškumas, policija padarė miesto gatvėse didelę elgetų madžioklę. Suimta apie 200 asmenų; daugumas elgetų išsilakstė.

Pasikėsinimas prieš Pilsudskį. Būnant Pilsudskiui Vilniuje, legioninkų suvažiavimo salėje rasta dėžutė su sprogstamąja medžiaga, kuri, spėjama, turėjo būti pavartota atentatui prieš Pilsudskį. Samokslininkai iki šiol nesusekti.

Kariuomenės gyvenimas

Centr. Kariuom. Bibliotekos operacijų valandos (nuo X. 1.): pirmad. 8.30 - 14 ir 17 - 19.30, antrad., trečiad., penktad. ir šeštad. 8.30 - 14, ketvirtad. 8.30 - 10 ir 17 - 19.30. Sekmadieniais biblioteka atdara nuo 8 iki 10 val. Kitomis šventės dienomis neveikia.

Paleidimas atsargon. Šiomet baigiančius karo tarnybą kareivius leis atsargon nuo spalio 28 iki 30 d.

Literatūros vakaras-koncertas. Spalio mėn. ruošiamas III Kauno įgulos kareivių literatūros vakaras-koncertas įvyks per radio. Minėto vakaro-koncerto programą įdėsime kitame numery.

Kauno įgula. Priesaika. Gražią, gražią rugsėjo m. 16 d., saulutei šildant, švelniam rudens vėjui pūčiant, Kauno įgulos, kaip 2 p. p., technikos dalių, aviacijos ir kitų kariuomenės dalių naujokai kareiviai ev. reformatai linksmomis veidais eina į savo tikybės bažnyčią prie Aleksoto tilto, kur turi įvykti priesaika.

Jau 12 val. atvažiuoja ir karo kapelionas kun. Šepetys. Prasideda iškilmingos pamaldos. Nors nedidelė, bet beveik pilna bažnyčia žmonių. Žymią žmonių dalį sudaro kareiviai.

Baigiantis pamaldoms, kapelionui kviečiant, visi kareiviai naujokai susirenka prie aukuro, sustoję, rankos pakėlimu, prisiekia sąžiningai Tėvynės pavestas jiems pareigas dėti, viršininkų klausyti, drausmingais būti, visas žinomas ir patikėtas kariškas paslaptis niekam neišduoti ir viską dirbti, kaip Lietuvos kariui tinka.

Brangūs kariai, tapę eilinais, išpildykime ką prisiekėme, nes to reikalauja ir mūs Tėvynės reikalai, valstybės gerovė ir šventa Lietuvos kario pareiga-
Putinėlis.

Karo Policijos Mokykla. Šokių vakaras. Rugsėjo m. 23 d. buvo suruoštas šokių vakaras. Nors ir

lietus gerokai lijo, bet publikos prisirinko nemaža. Pas salė erdvi, taigi vietos užtekina. Griežė dudų orkestras. Tvarka buvo gera. Linksmi pasišokusi publika išsiskirstė.

Aviacija. Priesaika. Rugsėjo 16 d. aviacijos jauniems kareiviams įvyko priesaika. 9 val. jaunieji, drauge su senaisiais kareiviais, nuvesti į A. Fredos bažnytelę, kur kapel. Vaisnora atlaikė pamaldas. Pamaldose ir priesaikos apeigose dalyvauja eskadrilių vadai, lakūnai su šeimomis ir civil. asmenų. Po pamaldų visi kareiviai išrikiuojami prie bažnytelės, puikiai iš visų pusių apsuptos žalumynais aikštelės. Išėjęs iš bažnytelės kapel. Vaisnora pasako turiningą ir ilgą pamokslą. Apibūdina kaip tvirtai ir su pasišventimu kiekvienas karys privalo būti Tėvynės sargyboje, nors už tai prisiėmęs paaukoti gyvybę ir kaip pavyzdį nurodo Palestinos karvedį Helte, kurs, turėdamas tik vienintelę dukterį, paaukojo dievams kaipo auką už laimėtą kovą. Po pamokslų atliktos priesaikos apeigos.

Po priesaikos aviacijos v-ko vardu pasveikino jaunuosius kareivius 4 oro esk. vadas karo lakūnas kap. Peseckas. Jis apibūdina sunkias, atsakomingas, bet drauge kilnias ir garbingas kario pareigas ir kvietė su pasiryžimu būti Tėvynės nepriklausomybės sargyboj. Baigus jam kalbėti iš jaunų krūtinų nuaidėjo valio aidai, o orkestras žavingai sugriežė Tautos Himną.

Grįždami iš bažnyčios, iškilmingam maršui griežiant, praeina pro savo viršininkus. Orkestro lydimi ir džiaugdamiesi, kad priėmė karišką krikštą, nueina ant žalios pievos, kur oro žvalgas vyr. leitn. Tyškus laikė paskaitą tema: „Kuo yra žmogui gimtasis kraštas“. Prelegentas, nors neilgai pasakojo, bet vaizdžiai ir kiekvienam suprantama kalba nušvietė visas tas ypatybes, kaip žmogus yra pamilęs savo apylinkes, samanotąsias bakūzes, kaip prisitaiko žmonės prie vietos sąlygų, jo klimato ir t. t. Pasi- baigus paskaitai buvo sudainuotos kelios dainelės. Kino „Triumf“ savininkui sutikus leisti papiginta kaina seansą, visi jaunieji kareiviai buvo nuvesti kinan. Buvo rodoma iš rusų kazokų gyvenimo: jų ištvermė, drąsa ir kaip smerkia tuos savo draugus, kurie kariauti vengia. Kinas kareiviams labai patiko. Linksmi, karo invalidų orkestro lydimi, grįžo į kareivines. Kari invalidų orkestrui už malonų sutikimą mus palydėti esame labai dėkingi. Taip pat kino „Triumf“ savininkui už leidimą papiginta kaina seanso tariame aciū.

Tą pačią dieną 14 val. karių ramovės salėje ltn. Adomavičius laikė dalies viršiloms ir puskar. paskaitą tema: „Karo istorija ir ar galimi karai ateityje“. Skaitytojas apibūdino pirmųjų žmonių karus, pradedant Kaino ir Abliaus ir baigiant šių dienų modernizuotais karais, ir dėl ko kyla tarp valstybių karai. Davė taip pat statistikos žinių. Priminė, kad pasaulyje karai esti kas 14 metai ir palyginus šių dienų modernizuotus karus su pirmųjų žmonių karais, užmuštųjų skaičius kur kas mažesnis, būtent 8%, o sužeistųjų daug didesnis. Iš to seka išvada, kad karo technika yra pažengusi pirmyn ne užmušimu žmonių, bet tik išstūmimu jų iš rikiuotės. Baigęs prelegen-

Iš Afrikos vaizdėlių. El. Kantaros m. „Bertrand“ viešbutis. Čia anksčiau gyveno mūsų ministeris gen. ltn. Daukantas.

tas žadėjo laikyti dar vieną platesnę panašaus turinio paskaitą ir padaryti ekskursiją su viršilomis ir puskar. į Kauno 4, 5 ir 9 fortus.

Vakarai. Rugs. 8 d. specialistų kuopa surengė Linksmadvario vasarnamy vieną viešą šokių vakarą. Vakarėly dalyvavo pats kuopos vadas kap. Vedeckas ir dar keli kanininkai. Žmonių buvo prisirinke net labai tirštai. Griežė Kauno savanorių gaisrininkų dudų orkestras

Kelio Akmenėlis.

Sudegė lėktuvas. Rugsėjo 21 d. apie 16 val bandant senos konstrukcijos lėktuvą su rototyviniu motoru mūsų lakūnams 4 oro esakadrilės vadui karo lakūnui kapitonui Peseckui ir oro žvalgui ltn. Šimkui ore apie 300 mtr. aukščio užsidegė lėktuvas. Iš karto lakūnai pasijuto esą kritingoj padėty. Ltn. Šimkus manė šokti žemėn, bet vadas jį sulaukė. Kadangi lakūnų sėdynės buvo apsuptos ugnimi ir grėsė pavojus sudegti, tai abu lakūnai sulipo ant sparnų ir lėktuvas dėl savo ypatybių, negavo pereiti į sukтуvą. Tuo būdu abu lakūnai galėjo laikytis įsikibę į sparnus ir laukti savo likimo. Stovėdami lakūnai ant sparnų manė, kad lėktuvas kris ant plento ar aerodromo. Bet lėktuvas paliai žemę šiek tiek lyg išsilygino ir krito šalia plento vienu sparnu susiduodamas į žemės iškyšulį. Vietoje abu lakūnai rasti be sąmonės ir jei ne greita žmonių pagalba, tai galimas daiktas, kad būtų abu sudegę. Greitai subėgę ten pat buvusieji raitosios policijos policininkai ir žmonės ištraukė abu iš po degančio lėktuvo. Visa laimė, kad ore nesprogo benzino bakas ir drąsa abu išsigelbėjo iš mirties nasrų. Sužeistieji sanitariniu automobiliu nugabenti į Karo Ligoninę. Krisdami lakūnai smarkiai susitrenkė, ir, be to, kap. Peseckui apdegė abi rankos ir kojos; ltn. Šimkus smarkiai susitrenkė galvą, dešinę ranką ir truputį sužalojo veidą, bet tą pačią dieną po perėjimo grįžo į namus. Lėktuvas nukritęs visiškai sudegė. Šioje oro katastrofoje kap. Peseckas parodė savo drąsumą, sumanumą ir greitą orientaciją tuo momentu, kada abiem lakūnams mirties šmėkla žiūrėjo į akis.

Už nepaprastą drąsumą, sumanumą ir nenustojimą vilties gelbstant savo ir ltn. Šimkaus gyvybę, Lietuvos Respublikos Prezidento aktu karo lakūnas kap. Peseckas pakeltas į majoro laipsnį.

Vyr. pusė. St. Čepulis.

Vedybos. Rugsėjo 16 d. susituokė aviacijos parko specialistų kuopos viršila Juozas Sabaitis su p. Elena Tumasaitė.

Medžioklė. Per surengtą rugsėjo 16 d. Liet. Taisykl. Medžioklės ir Žuklės draug. medžioklę Garliavos miškuose aviacijos štabo rašt. viršila Černiauskas Stasys nušovė vilką. Černiauskas yra tos draugijos narys ir per šiemet surengtas tos draug. šaudymo pirmenybes laimėjo III B vietą ir šiaip jam sekasi gana gerai medžioti; iš medžioklės dykas labai retai grįžta (šiame numery dedame jo atvaizdą).

Į aviacijos karių ramovę yra išrašydinti ir pareina šie laikraščiai bei žurnalai: „Lietuvos Aido“ 3 egz., „Tautos Kelio“ 3 egz., „Sargybos“ 3 egz., „Mūsų Rytotojus“ 3 egz., „Trimito“ 3 egz., „Mūsų Dienų“ 1 egz., ir „Naujojo Žodžio“ 1 egz.

9 pėst. pulkas. Gastroliuodami po Lietuvą iš Latvijos atvykę artistai-akrobatai rugsėjo mėn. 6 d. kareivių rūmų salėje, atsilygindami už orkestrą, rodė kareiviams visokių „fokusų“. Magiški ir akrobatiški numeriai kareiviams labai patiko. Didesnė kareivių dalis tokių „stebuklų“ nebuvo matę. Todėl kareiviai patenkinti ir dėkingi savo pulko vadui, kuris suteikė galimybės visiems pulko kareiviams nemokamai pamatyti šį spektaklį.

Rugpiučio mėn. 26 d. į pulką atvyko atsargos puskarininkiai karo pratimų pakartoti. Šie ats. puskarininkiai

stebisi, kad šių dienų Lietuvos kariuomenės gyvenimas visai nebepanasus į 1919–21 metų gyvenimą. Dabar mokymo priemonių netrūksta, kareivinės gražiai padabintos, kareivių klubas labai gražiai sutvarkytas, kur yra kinas, radio priimtuvas, o net ir viena kita kuopa radio priimtuvą turi. Vakaraš turi progos pasiklausyti radio pranešimų ne tik iš Kauno, bet net ir iš užsienio. Iš tiesų, dauguma gyvendami kaime nebūtų galėję girdėti radio pranešimų.

Ats. puskarininkiai patenkinti pulko gyvenimu ir nejaucia sunkumo, nes jie supranta, kada mūsų kariuomenės svarbiausias tikslas dar nepasiektas (Vilniaus laukia!) — karo žinių patikrinimas atsarginiams būtinas.

Vtn.

Klaipėdos įgula. Priesaika. Baigus naujokų mokymą, rugsėjo mėn. 16 d. naujiems kareiviams buvo duota priesaika.

9 val. visos įgulos kariai, priešaky su orkestru, išsiriaviavo kareivinių kieme. Atvykus pulko vadui, su tam tikromis apeigomis buvo atnešta pulko vėliava.

Pulko vadas pasakė kalbą, apibūdindamas priesaikos reikšmę ir pareigas kario, davusio priesaiką.

Po to dar kalbėjo pulko kapelionai, katalikų — kun. dr. Bartuška ir evangelikų — Gailius.

Po priesaikos visos dalys praėjo iškilmės maršu.

Sykiu su 7 p. p. dalimis priesaiką priėmė ir 2 artil. pulko 4 baterijos nauji kareiviai.

11 val. visos įgulos dalis nuėjo į bažnyčią išklausti šv. mšių ir pamokslų.

Žydų tikybos kariai buvo prisaikdinti rugsėjo mėn. 18 d. vietos sinagogoje. Priesaikos apeigas atliko žydų rabinas dr. Lazarius.

Gg.

Užsieniai

Niaukiasi bičiuliška padangė. Jau mums nebe paslaptis, kad lenkai su latviais meiliai sugeba, lyg karveliai, burkuotis ir latviai ne kartą yra padėję lenkams lietuvių lenkų byloje dėl Vilniaus. Ir pastaruoju laiku latvių reikalavimas, kad Lietuva leistų atidaryti einantį per Lietuvą Liepojos — Romnos geležinkelį kaip tik yra gražus patarnavimas „braliams“ lenkams. Bet lenkai už tokį ištikimą latvių pasitarnavimą atsilygina jiems tikrai lenkiškai. Ne tik vis daugiau reiškia pretenzijų į 6 latvių valsčius prie Dauguvos, kuriuos nori priskirti prie Lenkijos bet ir nevykdo geležinkelių sutarties ir neatsako į latvių reikalavimus. Latviai vergiškai širšta, žada nutraukti su Lenkija geležinkelių susisiekimą ir apskritai uždaryti nuo lenkų sieną. Bet ar turės tam žygiui drąsos, pamatysime nuo š. m. spalio mėn. 1 d.

Latvijoj dabar eina rinkimai į naują seimą. Didžiausio vargo turi su komunistais, kurie eina net užsimaskavę kitų partijų kaukėmis. Daug komunistų jau suėmė. Kitus įtariamus, ne Latvijos piliečius, ruošiasi išvaryti lauk iš savo krašto.

Baisi audra Amerikoj. Amerikos pakraščiais praėjo baisios viesulos. Ypač nukentėjo mažoji Porta Rikos valstybėlė. Visą šią valstybėlę viesulas bemažko nesunaikino. Iš miestų liko tik griuvėsiai. Iš viso žuvo per 2.000 žmonių. Apie 700.000 liko be pastogės. Visas derlius ir turtas sunaikintas. Prasidėjo badas ir ligos. Viesulas užkliudė Haiti salą ir gražiąją Floridą, kur yra Amerikos milijonierių kurortai, kaip kiti juos vadina „žemiškas rojus“. Sakyti brangieji kurortai sunaikinti. Daug laivų nutraukta nuo krantų ir paskandinta.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba

Redaktorius mjr. KUIZINAS.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė. Kaunas, kampas Duonelaičio ir Gedimino g. Šio nr. išspausdinta 2.500 egz.

89 391180